

- Ухвалення необхідних рішень вчасно.

Антикризове управління - це складна система, що має на увазі під збій набір деяких процесів для виявлення кризи і виведення підприємства з нього. Таке управління повинне мати системну основу, тому що криза може бути локальною і внутрішньою, але макроекономічна нестабільність економіки в цілому може також вплинути на антикризові заходи і підприємство не зможе добитися бажаного результату. Кризові події і антикризове управління часто стають темами досліджень для економістів сфери готельного бізнесу і туризму.

Література

1. Глебова А. О. Інноваційні технології у туристичній галузі // Економіка. Управління. Інновації. – 2012. – № 2 (8) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/glebova2.htm
2. Горюнова К. А., Радченко Г. А. Стратегічні аспекти антикризового маркетингу в індустрії туризму в контексті економічного і соціального розвитку України. Менеджер / ДонДУУ. 2016. №3 (72). С. 33–38.
3. Маркіна І. А., Маховка В. М. Загрози і небезпеки в діяльності підприємств туристичної сфери. Проблеми економіки. 2015. №3. С. 135–142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PeKon_2015_3_19 (дата звернення: 28.02.2021).

Качур В.М.
аспірант
Київського університету права НАН України
Київ, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС

Правова основа розвитку сучасного транскордонного співробітництва України та ЄС міститься у найбільшому за своїм змістом правовому документі між Україною та Європейським Союзом - Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [1], в якій (Розділ V - Економічне та галузеве співробітництво, Глава 27 - Транскордонне та регіональне співробітництво Ст. 446-449) йдеться, зокрема [1]:

- про двостороннє регіональне політичне співробітництво (багаторівневе управління та партнерство, особливо щодо розвитку відсталих територій, шляхом створення каналів зв'язку та обміну інформацією між органами влади національного, регіонального, місцевого рівнів та представниками громадянського суспільства);

- про зміцнення транскордонного та регіонального співробітництва шляхом залучення органів влади регіонального та місцевого рівнів для створення правового підґрунтя для транскордонних й регіональних економічних зв'язків;

- про сприяння розвитку транскордонного та регіонального співробітництва, заохочення та посилення таких сфер як: *inter alia*, транспорт, енергетика, комунікаційні мережі, освіта, охорона здоров'я, культура, туризм, тощо;

- про сприяння транскордонного співробітництва у забезпеченні обладнанням та його модернізацією, координацією роботи відповідних служб, які надають допомогу у надзвичайних ситуаціях.

Імплементация Угоди про асоціацію створює якісно нові умови розвитку прикордонних регіонів по обидва боки Шенгенського кордону, це викликає науковий інтерес вчених, які досліджують різні аспекти транскордонного розвитку. Зокрема у публікації «Угода про асоціацію між Україною та ЄС та її вплив на транскордонне співробітництво» під редакцією Мартіна Лачні (2021 р.) [2] представлено результати комплексних дослідницьких проєктів, зокрема: «Угода про асоціацію між ЄС та Україною та транскордонне співробітництво між Словаччиною та Україною: наслідки та можливості» (2016-2019 рр.), «Виклики та перспективи транскордонного співробітництва в контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» (2019-2021 рр.), які були виконані Інститутом політології факультету мистецтв Пряшівського університету (Словаччина) за підтримкою Словацького агентства досліджень і розвитку та Агентства наукових грантів Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки. У наукових працях зосереджено увагу на чинниках, що впливають на транскордонне співробітництво між Словаччиною та Україною трьох рівнів: 1) наднаціональний рівень – відносини між ЄС та Україною; 2) національний рівень – міждержавні відносини між Словаччиною та Україною; 3) регіональний та місцевий рівень – взаємодія акторів на регіональному та місцевому рівнях, які були залучені до транскордонного співробітництва на спільному кордоні. Крім того, досліджено вплив відносин ЄС з Україною та відносин Словацької Республіки з Україною на розвиток транскордонної співпраці на регіональному та місцевому рівнях між Словаччиною та Україною за напрямками: вплив Угоди про асоціацію, включаючи Угоду про поглиблену та всеосяжну вільну торгівлю між ЄС та Україною на розвиток транскордонного співробітництва та регіональний розвиток у словацько-українському прикордонні; зміни характеру словацько-

українського кордону після застосування безвізового режиму між Україною та ЄС у 2017 році. Ці дослідження підтримувалися Словацьким агентством досліджень та розвитку, Агентством наукових грантів Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки.

В рамках нашого дослідження зазначимо, що за інформацією представництва України при Європейському Союзі практичними кроками щодо реалізації транскордонного та регіонального співробітництва було наступне [3]:

- з метою реформування місцевого самоврядування (децентралізації) та територіальної організації влади, а також для зміцнення подальшої співпраці на регіональному та місцевому рівнях у 2015 році створена робоча група з питань децентралізації Комітетом Регіонів ЄС;

- участь в роботі та проектах «Східного партнерства», що включає розвиток транскордонного потенціалу, зокрема шляхом посилення контактів між людьми та розвитку адміністративного потенціалу регіональних та місцевих органів влади у країнах «Східного партнерства»;

- підтримка з боку України створення нової макрорегіональної Стратегії ЄС для Карпатського регіону на засадах природної та культурної спадщини, внутрішнього потенціалу регіону (у вересні 2018 року Польща, Словаччина, Україна та Угорщина підписали Декларацію про наміри щодо створення нової макрорегіональної Стратегії ЄС для Карпатського регіону);

- участь української сторони у роботі макрорегіональних стратегій ЄС, зокрема у Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програмі протягом 2019-2020 року;

- відповідно до підписаних між Україною та ЄК угод, Україна була учасником 4-х програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства у 2014-2020 роках («Польща – Україна – Білорусь», «Басейн Чорного моря», «Україна – Румунія», «Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна»);

- участь у програмі прикордонного співробітництва Interreg NEXT на зовнішніх кордонах ЄС з партнерами з сусідніх країн у 2021-2027 роках у пріоритетних сферах, якими є: навколишнє середовище (зокрема, доступ до чистої питної води), сталий транспорт, енергетична освіта, охорона здоров'я та культура, економічне та туристичне співробітництво, а також вирішення транскордонних проблем у різних секторах [4]

Таким чином, можна зазначити наступне, що послідовна та передбачлива національна політика України та ЄС, закріплена відповідними правовими документами, дозволяє забезпечити розвиток транскордонного

співробітництва та реалізацією програм на зовнішніх кордонах ЄС з партнерами з сусідніх країн у 2021-2027 роках у пріоритетних сферах. Водночас основоположними аспектами розвитку транскордонного співробітництва України та ЄС є вплив політичних, економічних, культурних, екологічних тощо відносини між Україною та ЄС, між окремими країнами-членами ЄС та Україною, вплив на регіональному та місцевому рівнях транскордонної взаємодії.

Література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

2. The EU-Ukraine Association Agreement and Its Impacts on CrossBorder Cooperation // Edited by Martin Lačný / Cambridge Scholars Publishing, 2021. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.cambridgescholars.com/resources/pdfs/978-1-5275-7220-1-sample.pdf>

3. Регіональне співробітництво. Офіційний сайт Представництва України при Європейському Союзі. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/regionalne-spivrobitnictvo>

4. Regarding the Sea Process of Interreg A NEXT Programme between Hungary, Slovakia, Romania and Ukraine for period 2021-2027. Draft Interreg Programme document in English. URL: <https://huskroua-cbc.eu/news/programme-news/documents-available-for-slovakia-romania-and-ukraine-regarding-the-sea-process-of-interreg-a-next-programme-between-hungary-slovakia-romania-and-ukraine-for-the-period-2021-2027>

References

1. Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

2. The EU-Ukraine Association Agreement and Its Impacts on CrossBorder Cooperation (2021) // Edited by Martin Lačný / Cambridge Scholars Publishing. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.cambridgescholars.com/resources/pdfs/978-1-5275-7220-1-sample.pdf>

3. Regional cooperation. Official website of the Representation of Ukraine to the European Union. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/regionalne-spivrobitnictvo>

4. Regarding the Sea Process of Interreg A NEXT Programme between Hungary, Slovakia, Romania and Ukraine for period 2021-2027. Draft Interreg Programme document in English. URL: <https://huskroua-cbc.eu/news/programme-news/documents-available-for-slovakia-romania-and-ukraine-regarding-the-sea-process-of-interreg-a-next-programme-between-hungary-slovakia-romania-and-ukraine-for-the-period-2021-2027>